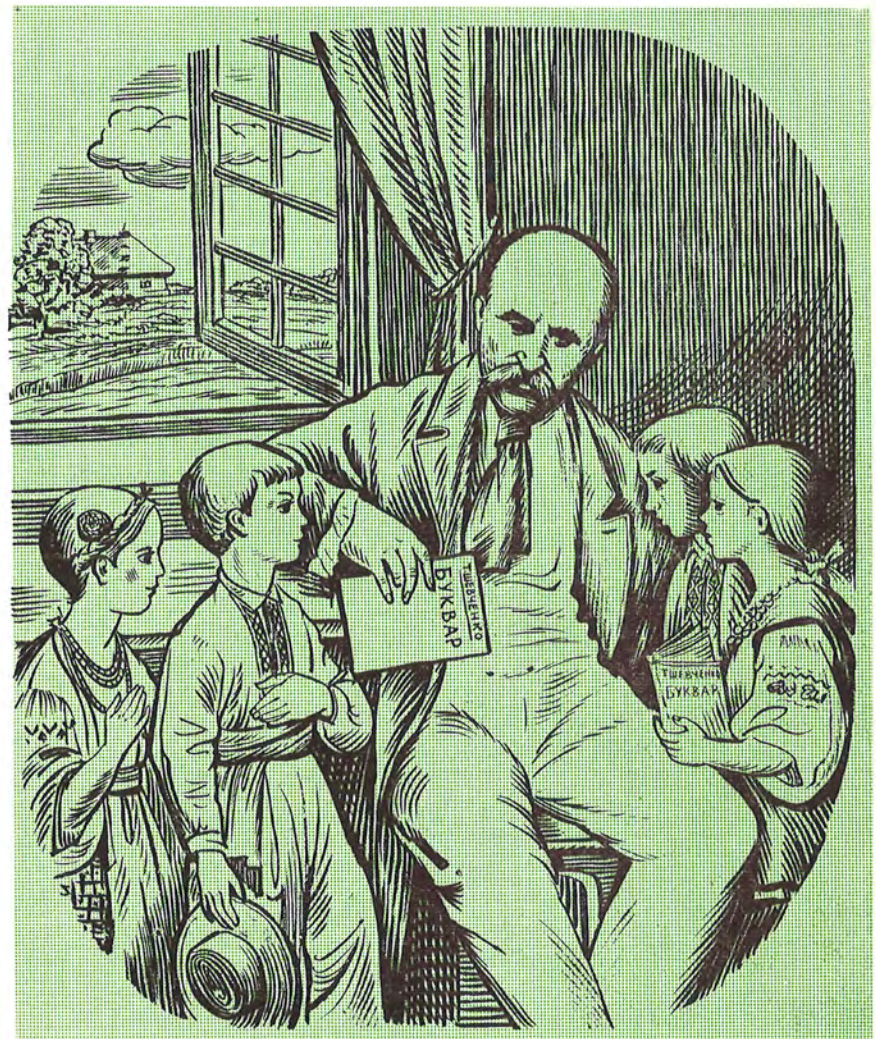

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE
RAINBOW
A CHILDREN'S MAGAZINE

НАША ПОШТА

Андрійко Верига з Торонта прислав нам такого листа:

Дорога „Веселко!”

Я дуже люблю Тебе читати, бо в „Веселці” є гарні оповідання і віршики. Мені дуже подобається „Чап-Чалап”, а моя сестричка Любця вивчила напам'ять Пуня-Довгоноса. Їй тільки чотири роки. Я ходжу до другої класи англійської і до першої класи української школи.

Здоровлю Тебе щиро!

Відповідь Редакції:

Дорогий Андрійку!

Тішить нас, що Тобі й Твоїй сестричці сподобалася „Веселка”. Читай її пильно й вивчай вірші напам'ять. Хоч Ти щойно в першій класі української школи, але вже дуже добре пишеш по-українськи.

Вітаємо Тебе й Твою сестричку Любцю!

**

Володя Пилипчук з Ст. Катріне, Канада, пише:

Дорога „Веселко!” Дуже дякую за книжку, що я виграв її за правильні розгадки. „Легенди про Христа”, це гарна книжка і я читав її з великим зацікавленням. Люблю читати „Веселку”, а найбільше про Богдана, козака-характерника.

Відповідь Редакції: Дорогий Володю! Гарна книжка „Легенди про Христа”, що її написала Константина Малицька, подобається також багатьом дітям, читачам „Веселки”.

**

Від Стефи Винар з Трофаях в Австрії ми отримали такого листа:

Дорога „Веселко!” Я мала Стефа і маю вісім років. Ходжу до другої класи. У школі вчуся тільки польською, бо тут нема української школи. Мама й тато вчать мене читати й писати по-українськи. Дякую за „Веселку”, вона мені дуже подобається. У ній є гарні казки. Щиро здоровлю!

Відповідь Редакції: Дорога Стефо! Тішить нас, що маєш таких добрих батьків, які вчать Тебе читати й писати рідною мовою. „Веселка” допоможе Тобі вивчати українську мову. Читай її пильно. Вітаємо Тебе щиро!

РОЗГАДАЙМО!

1. ЩО ЦЕ?

- Що це за гість, що весною спіг із'їсть?
- Летить в небі птиця,
Не орел і не орлиця,
Швидко-швидко з гуком мчитьсья?
- Що росте догори коренем?
- Чотири брати під одним парасолом стоять?

2. ХРЕСТИКІВКА

1.	— — × — —	1. Назва птаха
2.	— — — × — — —	2. Співаємо на святі Шевченка
3.	— — — × — — —	3. Музичний інструмент
4.	— — — × — — —	4. Український воляк
5.	— — — × — — —	5. Музичний інструмент
6.	— — × — —	6. Колишні пороги України

Букви на місці хрестиків дадуть назву найціннішої української книжки.

3. ХРЕСТИКІВКА

1.	— × —	1. Має кожна людина
2.	— — — × — — —	2. Весільне печиво
3.	— — — × — — —	3. Має кожна людина
4.	— — — — × — — — —	4. Голова держави
5.	— — — × — — —	5. Джерело тепла
6.	— — — × — — —	6. Ділянка землі
7.	— × —	7. Інакше — легенда або переказ

Букви на місці хрестиків дадуть місце народження найбільшого поета України.

4. РЕБУСИК

(Уклав Богдан ЛІХО)

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у США — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів.

Адреса: „SVOBODA” — „Veselka”, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J., USA.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріали. Передруки нових творів і ілюстрацій, вміщених у „Веселці”, тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

Обкладинка роботи М. Бутовича. Розділові заставки М. Бутовича, Е. Козака, П. Холодного.

Copyright by „Svoboda” 1959. All rights reserved.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

published monthly by the Ukrainian National Association

81-83 Grand Street — Jersey City, N. J.

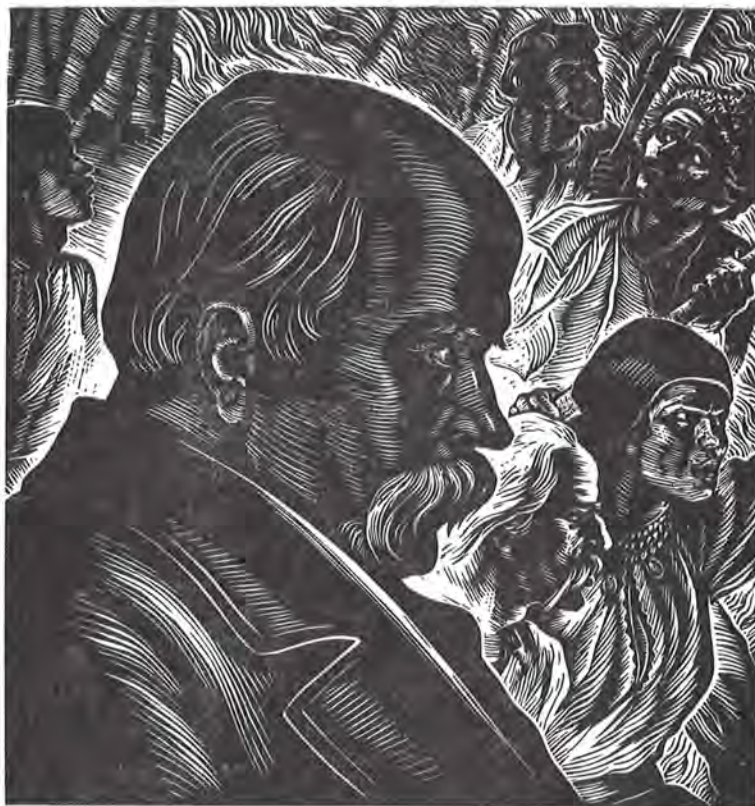
Subscription \$4.00 per year.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці:
П. Холодний — Т. Шевченко, приятель дітей

* 9. березня

1814

† 10. березня

1861

Уляна КРАВЧЕНКО

ПОКЛІН ТАРАСОВІ

(Портрет Т. Шевченка роботи В. Касіяна)

ОСТАП.

Будь ласка, брате, ти скажи мені,
Який це образ висить на стіні?

ЗЕНКО.

Дивися добре! — Це ж портрет Шевченка,
Про нього нам розказувала ненька.

ОЛЯ.

Про нього в школі нам також казали,
Для нього ми з квіток вінок сплітали.

ЗЕНКО.

Він книгу віршів, що назвав „Кобзар”,
Лишив нам в спадщину — як княжий дар.

ОЛЕГ.

Шевченка вірші — це немов перлини,
Скарб найдорожчий всеї України.

ОЛЯ.

Бажав він Україні щастя-долі,
За те літ десять жив в тяжкій неволі.

ОЛЕГ.

Московський цар велів його в піски загнати
І вірші боронив йому писати.

ОСТАП.

Яке ім'я його, хто знає з нас?

ОЛЯ.

Всі знаємо: ім'я його — Тарас!

ВСІ.

Тарасе Батьку! Хай почує світ:
Ми, діти, словнимо твій Заповіт!
Засяє сонце нам і щезнуть тіні...
Поклін тобі і слава Україні!

ТОБІ ТАРАСЕ!

Вінки плетем Тобі, Тарасе,
Вінки із квітів запашних.
Прийми дари, прохаєм, наші,
Із серця щирого вони.

Та ще один вінок плетем ми —
У нім любов — найкращий квіт.
Нас не злякають бурі й темінь,
Нам світить ясно „Заповіт”.

Михайло ДЯЧЕНКО

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Іде весна, іде ясна,
Мов квітка розвилася,
І спогад нам несе вона
Про віщого Тараса.

Тарас тому вже сотню літ
Умер в чужій країні,
Та славний став на цілий світ,
Його всі знають нині.

Багато зла перетерпів,
Зазнав лихої долі,
Малим остався без батьків
І вівці пас у полі.

Дідусь розказував не раз
Про козаків завзятих.
І слухав залюбки Тарас,
Блищали оченята.

Та пан Тараса в слуги взяв,
Картав, карав щоднини.
Тарас же нишком малював
Із панських стін картини.

Застав при малюванні раз
В саду його Сошенко.
Поміг, щоб вільним став Тарас,
Щоб вчитись став Шевченко.

Його пізнали малярі,
Хвалили вдале діло.
Але злякалися царі:
— Він вірші пише сміло!

Бо в віршах пригадав Тарас,
Як нарід жив на волі,
Як козаки в воєнний час
Перемагали в полі.

І в віршах тих розповідав,
Як добре вільним бути,
Яка невільникам біда,
Як гнобить ворог лютий.

Які степи, який Дніпро
І українські люди,
Як переможе ще добро
І весело всім буде.

Злякався, що пісня голосна,
Московський цар поганій,
Тараса в чужину прогнав,
Закув його в кайдани.

Ще й „не писати” — дав наказ
Московський цар лукавий.

Та все ж таки писав Тарас,
Ховав вірші в халяві.

І так в пустелі, в чужині,
У самоті томився,
Писав про Рідний Край пісні
І Богу все молився.

Як проминуло десять літ,
Вернувся він на волю,
Та невеселий був той світ,
Ридало серце з болю.

Замовкло серце Кобзаря
У чужині холодній,
Та слово, мов ясна зоря,
Нам світить до сьогодні.

І кожний раз в весінній час
Всі українські діти
Згадають: нас любив Тарас,
Йому дарують квіти.

Його сповнити Заповіт
Ніхто вже не забуде!
І хоч минула сотня літ —
Він завжди з нами буде!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО — ПРИЯТЕЛЬ ДІТЕЙ

З творів Тараса Шевченка, з його життєпису та зі споминів про нього сучасників знаємо, що поет був великим приятелем дітей. У своїх творах Шевченко часто пише про дітей та згадує своє дитинство. Дорослою людиною Шевченко багато часу й уваги присвячував дітям. Перебуваючи в українських селах, він збирав коло себе дітей, розказував їм казки, історичні перекази з минулого України, співав з ними пісень, майстрував їм іграшки з кори, дерева й паперу, заводив з ними різні гри й забави.

Так само любив Шевченко міських дітей. У Києві на подвір'ї дому, в якому жив поет, збиралися довколишні діти. Шевченко купував їм бублики, овочі й цукерки, гуторив з ними й забавлявся. Про це написав гарну п'єску Роман Завадович п. н. „Кобзарєва гостина”, яка була надрукована у „Веселці” і вийшла окремою відбиткою.

І на засланні шукав Шевченко дітей-приятелів. Улюбленою його приятелькою в Новопетровському форті була маленька Наталка, чотирилітня донечка командира форту Ускова. Вона дуже

любила поета, який забавлявся з нею та розказував їй про Україну.

Але Шевченко не лише забавлявся й розважався з дітьми. Він дбав також про їх освіту й виховання. Для цього він склав початкову українську читанку п. н. „Буквар”. Хоч царська цензура робила йому великі труднощі, все ж таки Шевченко видав „Букваря” друком. Гроші з розпродажу книжечки поет призначив на недільні школи. Також розсилав знайомим для розпродажу свого „Кобзаря” у користь недільних шкіл. Цих шкіл у часи Шевченка постало на Україні дуже багато. Шевченко вірив, що найкраще виховає дітей своя рідна школа. Крім букваря Шевченко хотів скласти також підручник рахунків, географії й історії України, але передчасна смерть не дала йому цього зробити.

У сторіччя смерти Шевченка українські діти вшанують його пам'ять старанним вивченням української грамоти, пильною працею в школах українознавства. Цим здійснять поетові слова:

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте,

І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь!

Р. ЗАВАДОВИЧ
ХАРКІВ

Друге по столичнім
Києві прадавнім
Місто України —
Харків гомінкий,
Тут у стукотнечі,
В шумі безугавнім
День і ніч вогнями
Сяють фабрики.

Над розлогим містом
Димарі високі,
Наче ліс сосновий,
Пнуться догори,
А в цехах фабричних
Довгі й круглобокі
Робляться машини,
Каблі, трактори.

Вхід до парку ім. Т. Шевченка і
← пам'ятник Поетові в Харкові

Фабрика тракторів у Харкові

Залізнична станція в Харкові →

ПРО МАДКА

ДОБРОДУШКА

ДАДКА

Казка третя

про те, як Зуньо з Повзайхатою-слимаком мандрували ліском та як Зуньо ящірки за наляканого Повзайхату придумав відплату.

Біг лісом Зуньо, шукав, якого б то веселого збитка кому зробити, і натрапив на слимака. Той, витягнувши свої довгі ріжки, кудись мандрував.

— А що ти тут робиш, Повзайхато? — загукав Зуньо.

— Іду, іду... — поволі відповів слимак.

— Ідеш - от і добре! Я також іду! Підемо разом. А чи можна знати, куди ти йдеш?

— Уперед, вперед... — так само поволі відповів слимак.

— Ти вперед, і я вперед! — сказав Зуньо. — Усе складається якнайкраще! Але скажу тобі на вухо дуже цікаву новину: я вже трохи втомився, підвези мене! ..

І Зуньо вискочив слимакові на спину. Сливак мовчки повз далі.

— Як же тобі зимувалося? — спитав Зуньо й поплескав слимака по його слизьким тулубі.

— Спав, спав... — поволі відповів слимак.

— А чи ти не можеш іти трошки скоріше? — знетерпеливився непосидючий гномик.

— Мені й так добре! — спокійно відповів слимак.

У цю мить над ними щось пролетіло. Сливак-Повзайхата злякався, скорчився і сховався у свою шкаралупку.

— Подивися но, хто це! — прошепотів Зуневі.

Зуньо подивися й відповів, що то дятель.

— Дятель? То добре! — промовив заспокоєний слимак. — Дятлі нас не їдять.

Висунувся з своєї хатки й намірився повзти далі, але тільки рушив з місця, як під трухлявим пеньком щось шелеснуло. Сливак злякався ще більше, сховав свої ріжки й зупинився.

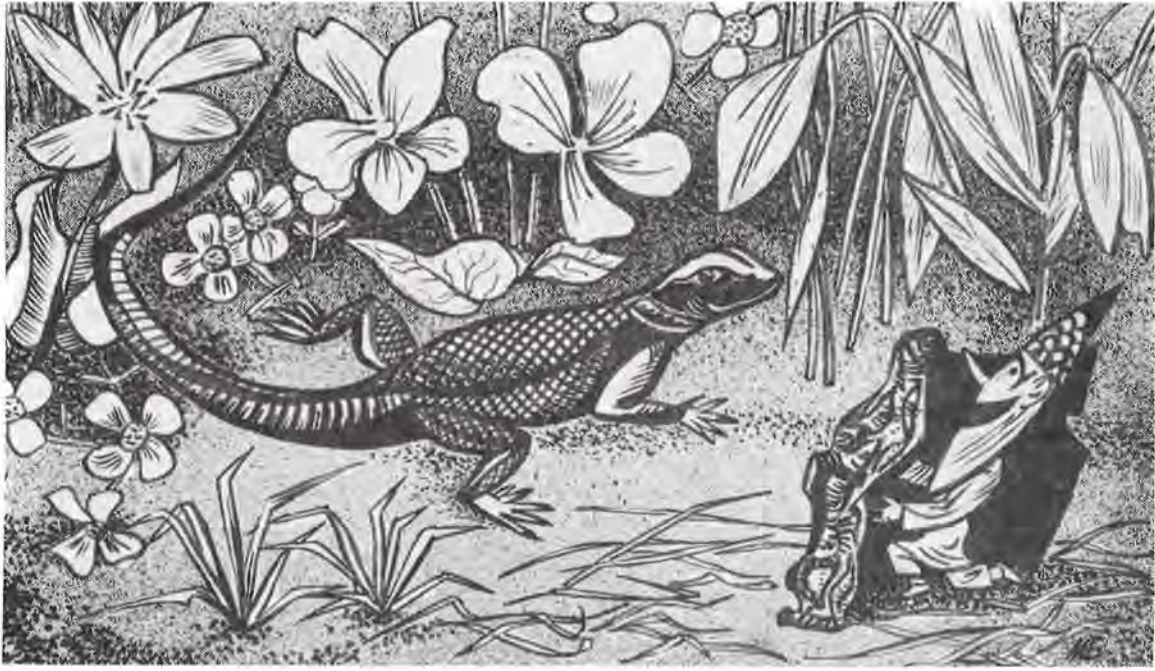
— Ет, з таким боягузом їзда! — розсердився Зуньо й зіскочив з свого „коня”.

Проте, Зуньо не хотів, щоб Повзайхаті сталася якась біда, щоб його помітив який ворог і проковтнув. Він накрив слимака широким сухим листком і побрів далі сам, весело насвистуючи. Та не відійшов далеко, як побачив те, що, зашелестівши під пеньком, налякало Повзайхату. То була маленька зелена ящірка. Вона витягнулася на пучечку сухої трави, вигриваючись проти сонця. Гномака вона й не бачила.

— „Чекай же! — подумав збиточний Зуньо. — Ти налякала мого приятеля Повзайхату, а я тобі за це зроблю штуку”.

Зуньо знав, що ящірки не відходять далеко

від своїх нірок, і почав шукати навколо входу до її хатки. Побіг сюди-туди, і знайшов. Тихенько, щоб не побачила й не почула ящірка, Зуньо перемішав навколо нірки траву, трісочки, сухі глиці, закидав стежку, якою бігала ящірка, потім насипав у нірку піску і прикрив її листочком. А недалеко засипаної нірки хутко викопав неглибоку ямку і сховався за шматком грубої соснової кори. Чекав недовго. Ящірка прокинулася, щось подумала, стрибнула з свого леговища й побігла до нірки.

Дуже була здивована, що нірка десь поділася...

— А це що сталося? — просичала вона так, що Зуньо почув. — Стільки часу тут мешкаю і ніколи не блудила, а сьогодні заблудила! Може я хвора?

Ящірка помацала лапкою лобика: — Ні, гарячки нема! Треба шукати!

Вона крутнулася своїм гнучким тільцем і насамперед почала шукати стежки. І сюди, і туди вигинала свого гострого хвостика, але стежки ніде не було.

— Невже я так міцно спала, що й не чула, як хтось задля жарту заніс мене геть від моєї хатки? Не може бути!

Раптом побачила викопану гномиком дірку.

— Ага, є! — зраділа ящірка. — Я ж казала, що нірка десь тут повинна бути!

І на radoцax — шість у дірку! Тільки но вбігла — стук лобом об пісок! Здивована висунулася назад, оберла лапкою пісок з мордочки й повела очима навколо.

От, коли б їй тепер попався збиточний гномик! Ото б вона його попосмикала за штанята! Насамкінець лісу занесла б його за кару, хай би потім добирався додому пішки!

Але збиточний Зуньо не чекав, поки знайде його ящірка. Засоромлений, він, завчасу дав ногам знати.

— Чи не занадто я пожартував? — думав Зуньо. — Вибачай, ящірочко, я не з поганим наміром!

(Продовження буде)

Осип ФЕДЬКОВИЧ

Л И С Т А К А Ч К А

Качка плаває собі по воді, аж тут прибігає лис.

— Добридень! — каже лис.

— Здорові були! — відказує качка. — А що доброго скажете?

— Розказав би багато доброго, та ніколи, бо біжу з двору. А чи не ви ота качечка, що, люди кажуть, нема від неї кращої на все село?

Качка аж не стямилася з радощів.

— Та може й я! — каже.

— То ходіть швидше зо мною до двору, бо пані так хоче вас бачити! Ви не знаєте, які ви скрізь славні, навіть у дворі вас знають!

Дурна качка, багато не гадаючи, вискочила на берег, а хитрий лис тоді її за шийку — хап!

— Отак, — каже, — пиха не одному вже шию скрутила.

І Д Е В Е С Н А . . .

Вітрець і теплі промені!
Надвір виходь мерщій!
Злітає дим із комина,
Мов паперовий змії.

Весь двір залитий ріками,
Бо всюди тоне сніг...
Біда нам з черевиками —
Так липне глей до них!

З плаща згубив я гудзика,
Струмок його поніс...
Веселих крапель музика
Згори спадає вниз.

Мов цокання годинника:
„Тік-так, тік-так, тік-тік!..“
Із рук впустивши віника,
Упав наш сніговик...

Ще сніг — латками сірими,
Під ним суха трава...
Проте, ми сонцю віримо,
Що вже пора нова.

І так співати хочеться
Й кудись далеко йти!
А з гілки пташка дрочиться:
„Це ти? Це ти? Це ти?!“

Струмки, теплом насажені,
І неба синь ясна
Несуть нам вісті бажані —
Що вже

І Д Е В Е С Н А !

Передвісник весни — бузько
Рисунок Ігоря Жаровського, Торонто
13 років

Г О Р Д И Й П А Н

Гордий, пишний був то пан,
Капелюх мав і жупан,
А в руках — ціпок-лозину.

Не вклонявсь ніколи нам —
Ні дорослим, ні дитині.

Люльку в роті — хоч без диму —
Він тримав всю довгу зиму.
Перед хатою стояв,
Гордо-пишно поглядав...

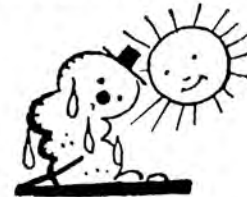
Та прийшла пора весняна,
І пригріло сонце пана...

Вигнулася в нього спина,
Вилетіла з рук лозина,
Вилетіла й люлька з рота
Та й упала — у болото.

А уранці новина:
Десь подівся, щез наш пан!

Залишився в калабані
Капелюх його й жупан.

Відгадайте: хто той пан?
То із дідуган!
Відповіджте: де подівся?
Він від сонця роз ся!

В У С А Т И Й К О Т И К

Ілюстрація Юрія Козака

Є у мене чорний котик,
Що вусатий має ротик.
Тільки но заплющить очі,
Зараз казочку муркоче.

Чорний котик дуже вчений,
Вміє краще все від мене.
А чому? О, добре знаю:
Та ж я вусів ще не маю!

РОЛЯНИК

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА

Дія I.

Україна. Карпати. На узліссі — хатина Бабусі. Ще дуже рано. Бровко-песик спить біля хатини.

Я в а 1.

З лісу виходить довгокоса Мавка.

МАВКА:

Ніч минула чарівна,
Але хочу ще швиденько
Глянути, чи здоровенька
Тут Бабуся? Чи вона
Добре спить, і чи сторожу
Вірну має і при сні?..
Бо з'явився Вовк негожий
В цій Карпатській стороні!

БРОВКО:

Гав! Гав! В ліс іди!
Гав! Бабусі не буди!
Кажуть, вмійш ти літати —
А вкушу — то будеш знати!

МАВКА:

Не сварися, я зникаю...
Глянь — уже мене й немає!

Я в а 2.

Мавка раптово зникає. Бровко сам.

БРОВКО:

Як це так? Була й не стало?!
Добре, що Бабуся спала —
От була б перелякалась!..
Ще хвилиночку посплю,
Доки сонечко устане:
Першим я завжди люблю
На чудове сонце глянуть:
Хто стрічає сонця схід,
Той дбайливий, як і слід!

Ілюстрації до „Червоної Шапочки” є одночасно проектами оформлення сцени й одягів дійових осіб.

*Поволі з-за гір сходить сонце.
Музична картина.*

БРОВКО:

Гав, гав, гав!..
Бабусю, уставай!
Вже сонечко зійшло!
Проснулись ліс і гай!
Уже до тебе, як завжди
ізранку,
Пташки злітаються для
доброго сніданку!

*Бабуся не відгукується. Бровко за-
глядає у вікно, заслонене.*

Вікно заслонене — нічого я
не бачу.
О! Білочка уже до нас у
гості скаче!
Скачи, скачи, пустунко,
не барись,
Згори в віконце подивись!

Я в а 3.

З'являється Білочка.

БІЛОЧКА:

Добрий ранок! Добрий ранок!
Угадай, що я несу?

БРОВКО:

Може... Може на сніданок
Принесла ти... ковбасу?

БІЛОЧКА:

Так, для тебе на сніданок
Я знайшла цю ковбасу!

Дає Бровкові шматочок ковбаски.

А для любої Бабусі
Я горішків принесла!

БРОВКО:

Дякую!
Моя Бабуся
Здоровенькою була,
А сьогодні — я не знаю,
Може вже й не домагає?
У віконце глянь бо ти,
Я не можу досягти.

Білочка заглядає згори у вікно.

БІЛОЧКА:

О, Бабуся вже встає,
Їсти котикам дає,
Гарно хатку прибирає
І віконце відчиняє!

Я в а 4.

*Вікно відчиняється. Ті ж і Бабуся
у вікні.*

БРОВКО:

Привіт тобі, Бабусю!
Щасливо ніч пройшла!
Тут Мавка лиш була —
Та Мавки не боюсь я!

БІЛОЧКА:

А я вам принесла новинку:
Горішків вишиту торбинку!
Білочка подає Бабусі торбинку.

БАБУСЯ:

Спасибі, друзі! В добрий час
Прийшли ви — маю щось
для вас!..

Подає Бровкові й Білочці сніданок.

БІЛОЧКА:

А ви не снідаєте з нами?

БАБУСЯ:

Та ні... нездужаю... стара...

БРОВКО:

Як хочете — за пирогами

З Карпатських гір аж до
Дніпра
Я побіжу! Лише скажіть!

БАБУСЯ:

Ні, дуже дякую, не йди.
Сьогодні може прийде, діти,
Червона Шапочка сюди!

БРОВКО і ВІЛОЧКА:

Червона Шапочко! Прийди!
Прийди, прийди скоріш сюди!

БАБУСЯ:

Яка ж то дівчинка чудова!
Батьків шанує. Любить всіх.
І край свій любить. А в
дібровах —
У неї друзів!.. Танці, сміх...
Дерева, квіти, звірі, трави —
До всіх вона така ласкава!

БРОВКО і ВІЛОЧКА:

Червона Шапочко! Прийди!
Ми вже готові до забави!

ВІЛОЧКА:

Ой!.. До побачення, Бабусю!
Задовго, мабуть, я барюся!..

БАБУСЯ:

Уранці — праці час. Завжди
Приходь увечері сюди!

БРОВКО:

Як тільки будеш мати час —
Приходь до нас!

Я в а 5.

*Вілочка вклоняється і зникає.
Бабуся відходить від вікна.*

БРОВКО:

Чи це комарик десь гуде?
Чи з лісу хтось до нас іде?..
Гав, гав! Бабусю, хтось
до нас!

Я в а 6.

Бабуся виходить із хати.

БАБУСЯ:

Нехай іде у добрий час!

*Здалеку чути „Пісеньку квітів”, яку
співає Червона Шапочка.*

Я в а 7.

*Входить Червона Шапочка із
вузликом і книжками.*

БАБУСЯ:

Червона Шапочка!

БРОВКО:

Гав, гав!

Хутчій берімось до забав!

З радости Бровко танцює.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА:

Ні, Бровку, є багато справ...
Поклін, Бабусю, вам низень-
кий

Від мене, батенька і неньки:
Смачне щось вам передали,
Щоб здоровенькі ви були!
А для Бровка ось це м'ясце.

*Бровко, вклонившись, зникає з
іжею.*

Я в а 8.

Бабуся і Червона Шапочка.

БАБУСЯ:

Спасибі, рідні! Не забули!
А я нездужаю... лежу...

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА:

Бабусю рідна! Лиш просну-
лась —

Я вже мерщій до вас біжу!
А в лісі так чудово нині:

На квітах сяє ще роса...
Скажіть мені, чи в Україні
Скрізь чарівна така краса?

БАБУСЯ:

Для гарних всюди гарно в
світі;

Найкраща ж — рідна сто-
рона:

За всіх подбати, всіх зігріти
Найкраще може лиш вона!

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА:

Як тільки розпочався день —
Почула з лісу я пісень...

БАБУСЯ:

Ну, заспівай же, заспівай,
Одну нам пісеньку бодай!

*Червона Шапочка співає „Пісеньку
квітів”.*

Ми пахучі квіти,

Діти лісові,

Любимо співати

В росяній траві.

Гляне сонце з хмари —

Підемо в танець,

Грас нам комарик —

Бравий молодець.

А як сонце любе

Спати йде в траву,

Ми тоді голубим

Нічку лісову!

БАБУСЯ:

Шкода! Як мало в нас часу!

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА:

Ну, до побачення, Бабусю!

Я після школи повернуся

І вам вечерю принесу.

БАБУСЯ:

Спасибі, люба! Та гляди,

Не йди сюди, як буде спека:

Хоч гарний ліс, та до біди

У ньому завжди недалеко!

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА:

Не бійтесь!.. Я вже не мала.

Здорові ж будьте!..

Я в а 9.

*Червона Шапочка, поцілувавши Ба-
бусю, вийшла; скоро по тому
з'являється Бровко.*

БРОВКО:

А де ж Червона Шапочка?
Пішла?!
А ми ї не бавились, гав,
гав!..

БАБУСЯ:

Науки час — не для забав.

Нам — час до праці. Будь
ласкавий,
Піди у ті високі трави
І проти болю голови
Трави цілющої нарви.

Я в а 10.

*Бровко вибігає і незабаром поверта-
ється з пучечком трави.*

БАБУСЯ:

А ще візьми оті скоринки
І віднеси, будь ласка, в гай.

БРОВКО:

Носити їжу для пташинки
Я завжди радий! Прощавай!

Я в а 11.

*Бровко зник із сухарями. Бабуся
сама, розв'язує вузлика.*

ПОВОЛІ СХОДИТЬ СОНЦЕ... — МУЗИЧНА КАРТИНА

Andante.

The musical score is for a piano piece in G major, 6/8 time, marked 'Andante'. It consists of three systems of music. The first system has a piano (p) dynamic. The second system continues the melody. The third system ends with a 'rall.' marking. The piece features a gentle, flowing melody in the right hand and a steady accompaniment in the left hand.

ЗДАЛЕКУ ЧУТИ „ПІСЕНЬКУ КВІТІВ”

The musical score is for a vocal piece in G major, 3/4 time. It consists of three lines of music with lyrics in Ukrainian. The lyrics are: 'Ми па-ху-чі кві-ти ді-ти лі-со-ві лю-бим танцю-ва-ти в рося-ній тра-ві лю-бим танцюва-ти в рося-ній тра-ві.' The melody is simple and melodic, with a clear emphasis on the lyrics.

„МИ ПАХУЧІ КВІТИ” — СПІВАЄ ЧЕРВОНА ШАПОЧКА

Moderato.

The musical score is for a vocal piece in G major, 3/4 time, marked 'Moderato'. It consists of two systems of music with lyrics in Ukrainian. The lyrics are: 'Ми па-ху-чі кві-ти ді-ти лі-со-ві лю-бим танцю-'. The melody is more rhythmic and energetic than the previous piece, with a clear emphasis on the lyrics.

- ВА - - ТИ В РО-СЯ- НІЙ ТРА- ВІ ЛЮ-БИМ

ТАН-ЦЮ - ВА - - ТИ В РО-СЯ- НІЙ ТРА- ВІ.

„ВЕРХОВИНО...” — СПІВАЄ ГУЦУЛ-МИСЛИВЕЦЬ

Andante.

mf Верховино світку ти наш гей як у тебе тут ми-ло

Allegretto.

як ігри вод пливе тут час свобідно шумно ве-се-ло ой нема то краю краю

над ту верхо-ви-ну коби мені по-гуля-ти хоч о-дну го-ди-ну.

БАБУСЯ:

Тут пиріжки, яєчка й сало!
І все аж тане на губі!..
Спасибі ж їм, що так
подбали!
Піду поснідаю й собі.

Я ва 12.

Бабуся іде в хату. Здалеку чути пісню „Верховино”. Потім з’являється Гуцул-мисливець із рушницею.

ГУЦУЛ-МИСЛИВЕЦЬ:

Гай, гай! Тут є хто чи немає?..
Ані Бабусі, ні Бровка...
Нехай усі отут зважають,
Бо кажуть, що пройшла
бридка
Личина в лісі — Вовк
неситий,

Злодюга, що уздрить, то рве:
Байдужий він до всіх на
світі —
Для живота лише живе!

Я ва 13.

З хати вибігає Бабуся.

БАБУСЯ:

Мисливчику! Що ти сказав?

ГУЦУЛ-МИСЛИВЕЦЬ:

Що Вовк з’явився!

БАБУСЯ:

Ой, мій Боже!
Червону Шалочку ізбав
Від лиха! Хто ж їй допоможе
Самій у лісі?!

ГУЦУЛ-МИСЛИВЕЦЬ:

Хто? — Та ж я!
Ми ж мусим, мов одна сім’я,
Собі взаємно помагати!

Біжу ж мерщій, покличу
й брата!
Я ще зайду до вас..

Я ва 14.

Гуцул-мисливець вибігає.

БАБУСЯ:

Так, так!
Хоч народивсь гуцул в
Карпатах,
Однак справжній він козак.
Здалеку чути голос мисливця:
Червона Шалочко! Зважай!
Будь обережною! У лісі
Вовк з’явився!..

Бабуся з ляку затуляє долонями
обличчя.

З а с л о н а.

(Продовження буде)

Олександр ПЛОУСЕНКО

ПРИГОДИ ВОВКА НЕСИТОГО

15. У ВОВЧІЙ ЯМІ

Ілюстрації В. Цимбала

Пишається наш Вовчик тим, що перехитрив Лисичку. По лісі бігає не інакше, як носа догори задравши, ось, мовляв, який я розумний та хитрий. А під ноги їй не дивиться. Аж тут — шубовсть! — та й полетів кудись глибоко додолу. Як очунав — бачить, а він у глибокій ямі. Пригадав собі, як мати розказувала, що ями такі на вовків копають; викопують глибоку яму, зверху тонким хворостиком прикривають, сухим листям та травою притрусять, щоб непомітно було, — от і впадає вовк у таку пастку.

Оглянув Вовчик свою яму, спробував видряпатися, але де там, — м'яка земля з-під пазурів осипається. Аж чує — хтось іде просто на яму та, надійшовши, шубовсть туди ж — мало-мало не на самого Вовчика.

Злякались обоє, кожне до стіни притиснулося та й роздивляються одне на одного. Бачить Вовчик, — перед ним чоловік стоїть і скрипку в руках держить, — таки не випустив її, падаючи.

Потроху Вовчик очунав від переляку. Справді, нічого страшного, — навіть бука доброго той музика не має, — саму скрипку. От і почав попід стінкою наближатися Вовчик до свого сусіда. Той відсувається далі, Вовчик за ним, — от от уже зубами зачепить. Бачить музика, що не жарти, підняв свою єдину зброю — скрипку, як ударить смичком по струнах, — аж луна лісом пішла.

(Продовження буде)

ЩО ВАЖЛИВІШЕ?

Учитель: Що важливіше, місяць чи сонце?

Петрик: Звичайно, місяць.

Учитель: Чому так?

Петрик: Бо місяць світить уночі, коли темно. А вдень і так ясно, то сонце може й не світити.

ЩО ЧИТАТИ?

ВІРШОВАНА АБЕТКА

Ш — Шевченко, наша слава, І за волю, за державу
Наш пророк і наш співець Богом даний нам борець.

Це — одна літера з „Віршованої Абетки“, що саме появилася накладом Українського Народного Союзу й „Свободи“ розкішною книжечкою у В-ві „Веселки“, як черговий випуск „Бібліотеки „Веселки““. Автором „Абетки“ є Микола Щербак, твори якого часто друкуються в „Веселці“. Кольорові ілюстрації й обкладинку виконав мистець Едвард Козак.

Книжечка має 36 сторінок друку. Вона надрукована на крейдяному блискучому папері з картоновою обкладинкою. Кожній літері присвячена окрема сторінка. До кожної літери зроблено кольорову ілюстрацію.

„Віршована Абетка“ має бути в бібліотеці кожної української дитини, в руках кожного школяра. Навіть найменші ваші братчики й сестрички радо оглядатимуть її прекрасні ілюстрації та слухатимуть, як читатимете їм віршики-тексти. Школярі вивчать з неї швидко й легко українську абетку. Багато віршів-текстів з „Абетки“ можна декламувати на різних імпрезах. „Абетка“ познайомить дітей також з життям України, славними подіями з українського життя, визначними людьми, природою, географією. Тому вона необхідна при навчанні українознавства, на виховних гутірках у Пласті, СУМ'ї.

Попросіть своїх батьків, учителів, виховників, щоб придбали „Абетку“ для вас, ваших шкіл, курсів, організацій. Її ціна тільки 1.50 дол. При більших замовленнях опуст. Замовлення слати на адресу: „Svoboda“ Book Store, 31-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ПОСВЯТА 10-ЛІТНЬОГО ХЛОПЦЯ

Мешканці містечка Доріол, в Канаді, схвилювались, коли побачили 10-літнього хлопця, що біг босий снігом при температурі 15 ступнів нижче нуля. Мавши на собі тільки білизну, ніс він на руках 7-місячну сестричку. Здивованим людям він сказав, що їх дім згорів і родина опинилася на снігу. З доручення матері забрав він наймолодшу дитину, щоб примістити її в найближчому домі.

Дитина не зазнала ніяких ушкоджень, а хлопця відвезли до шпиталю з відмороженими ногами.

Своєю відвагою хлопець врятував цілу родину, бо вогонь заскочив її під час сну, і всі вибігли з дому в самій білизні.

КУТОК РОЗВАГ

КОРОЛІВСЬКИМ КРОКОМ

На землі або на підлозі рисуємо зигзаговату доріжку подвійною лінією — одну від одної на віддалі двох кроків. Між лініями щокілька кроків рисуємо одну або дві риби. Ця доріжка — річка. Грачі стають в ряд перед початком доріжки-річки. Перший з грачів кладе собі на голову книжку і старається перейти вздовж річки; за ним іде другий і т. д., омиваючи риби. Хто стане одною ногою на рибу — дістає риску. Хто стане двома ногами — „топиться“ і виходить з гри. Виграє той, хто в кінці гри має найменше рисок.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

СВЯТОМИКОЛАЇВСЬКА ВИСТАВА В БРУКЛІНІ, Н. Й.

Учні Парохіяльної Школи Українознавства при церкві св. о. Миколая в Брукліні, Нью Йорк, влаштували під проводом своєї вчительки, п-ні С. Храпливої інсценізацію казки „Як то було на святого Миколая”. Цю казку знають усі читачі „Веселки”, бо вона була вміщена у грудневого числа нашого журналу.

На першій світлині хмарки-баранчики підходять до янголів, щоб їх постригли. Янголи стрижуть (Олека Макарушка, на світлині не видно), збирають вовну (Ліда Гінда), прядуть (Нуся Фанок) та плетуть з тієї вовни свєтерики для бідних дітей (Лінда Ларсен). Янголята, Леся Трембіцька та Гануся Рогожа, звивають вовну на клубки.

На другій світлині чортики (зліва направо: Степан Гусяк, Яків Богун, Марко Душник та Іван Бздел) посипають дорогу в лісі жаром, щоб святий Миколай не міг довести дарунків дітям на крижаних санях.

РІЙ „ДНІПРОВІ ХВИЛІ” ЮСУМ'у В ТОРОНТІ

Наш рій юначок СУМ'у в Торонті „Дніпрові хвилі” вирішив передплачувати „Веселку”. Кожна з нас вислала вже передплату і нетерпеливо чекає на журнал.

Ми відбуваємо наші рйові сходини кожної суботи. На сходинах ведемо гутірки, вчимося співати, вишиваємо (хрестиками і низипкою). Влаштуємо також різні

забави. В цьому 1961 — Шевченківському ювілейному році ми вирішили видавати стісну газетку (видали вже друге число), вивчати життя і творчість Тараса Шевченка, вивчити кілька його віршів напам'ять, прочитати „Кобзар”. Кожна з нас має вже свого „Кобзаря”. Читасмо його на сходинах. Тут, у нашому СУМ'і є „гурток юних читачів”, і ми належимо до нього. Всі належимо також до юнацького хору. Просимо нам порадити, які книжки маємо читати, наш вік — 13-14 років.

Під час Різдвяних свят ми ходили колядувати, а тепер вчимося писати писанки на Великдень. На Великдень хочемо зробити собі знімку, яку вишлемо „Веселці”.

Нам здається, що наша виховниця, пані Марія Малащук, вимагає від нас дуже багато: ходити на сходини, читати українські книжки, вивчати вірші, співати українські пісні, вчитися вишивати. Але ми пам'ятаємо українську приповідку: „як хочеться, то можеється”, і так робимо.

Остаємося з юносумівським привітом „Гартуйсь!”

Рій „Дніпрові хвилі” Юного СУМ'у

ЗМАГАННЯ-КОНКУРС ЮНИХ АВТОРІВ У ШЕВЧЕНКОВОМУ РОЦІ

Весь український народ святкує великий ювілей — століття смерті Т. Шевченка. Разом з батьками вшановують великого сина України і українські діти.

Щоб особливо вшанувати Т. Шевченка в ювілейному 1961-му році, українські діти і юнацтво візьмуть участь у великому змаганні-конкурсі юних авторів. Конкурс цей проголосило Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. У конкурсі можуть брати участь юні автори до 18 року життя. На конкурс треба надсилати літературні — писані праці про Т. Шевченка — оповідання, нариси, вірші, статті, шкільні задачі і т. п. Темою всіх цих праць має бути постать, життя і твори Т. Шевченка, його думки і його ідеї. Крім писаних праць, можна надсилати теж образотворчі праці — рисунки і малюнки про Т. Шевченка, в тому ілюстрації до його творів.

Всі ці праці треба надіслати до 30-го червня 1961 р. на адресу:

“NASHYM DITIAM — OPDL”

39 Jannings Avenue, Toronto 9, Ont., Canada

За найкращі праці будуть призначі нагороди і „грамоти нагороджених”. Крім цього, будуть дані теж „грамоти відзначених”. Нагороджені праці будуть друковані в „Веселці” і в інших журналах та в пресі.

У конкурсі можуть брати участь юні автори поодиноко, а крім того разом із своєю школою чи молодечим товариством (МУН, ОДУМ, Пласт, СУМК, СУМ й інші). Як писати і слати свої праці і які будуть нагороди — про це напишемо в черговому числі „Веселки”. Про конкурс є теж оголошення в усій нашій українській пресі. Попросіть батечків, щоб вам про цей конкурс розказали.

Надіємося, що багато з вас, читачів „Веселки” візьме участь у цьому конкурсі і напевно не одне здобуде нагороду чи грамоту.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Праця чоловіка годує, а лень марнує.

Без діла слабє сила.

Маленька праця краща за велике безділля.

Що ранком не зробиш, то ввечері не здогониш.

Поки не впріти, поти не вміти. За один раз не зітнеш дерева враз.

Як дбасш, так і маєш. Чесне діло роби сміло! Без охоти нема роботи. Де руки й охота, там скоро робота.

Лісом Чап-Чалап біжить,
Глянув — аж Матвій сидить.

Має грубий він зшиток,
На сто двадцять сторінок.

Нахилився, ледве дише,
Щось там пише, пише, пише.

— „Кобзаря” нема де взяти,
Сам я мушу написати.

Написав ось: „тра-ра-ра”,
Це початок „Кобзаря”.

— Де ти чув таке, Матвію?
— Я пишу те, що умію.

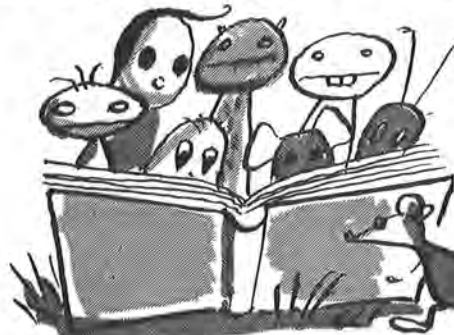
„Тра-ра-ра-ра, тра-ра-ра,
Тра-ра-ра-ра, тра-ра-ра”.

Хоч тяжка була це праця,
Сторінок списав сто двадцять.

Як скінчив уже писати,
Дав сусідам прочитати.

Тож тепер у тому гаї
Книгу пильно всі читають.

Цілий березень у травах
Школярі сидять на лавах,

Рецитують „Кобзаря”:
„Тра-ра-ра-ра, тра-ра-ра” ...

ЕКО

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE **BOHDAN, KOZAK-SORCERER**

РОЗДІЛ ХІ: НА ОЧАКІВ!

CHAPTER XI: TO OCHAKIV!

У той час на Дніпрі появилася великий човник, а в ньому півголий, зарослий бородою чоловік у турецькій чалмі.

At that time a small boat was sighted on the Dniester, carrying a half-naked, bearded man, wearing a Turkish turban.

Миттю його оточила козацька сторожа: „Ти підглядач турецький!” — „Ййбо, свій козак! Хочете — перехрещусь!”

The Kozak guard quickly surrounded him: “You are a Turkish spy!”

“No, by God, I’m not, I am one of you — a Kozak. If you want, I’ll cross myself.”

— Хто ти і звідки прийшов? — запитав кошовий.

“Who are you, and where do you come from?”—the Koshovy asked.

— Я тутешній, з Січі, ходив походом з отаманом Богданом у море. Буря нас розбила, і турки взяли в неволю.

“I come from these parts, from the Sich. I took part in the sea campaign with Otaman Bohdan. The storm scattered us, and the Turks took us prisoners.”

— Пізнаю тебе по голосу! Ти — Петро В’юн! Де решта козаків? — закричав Богдан.

“I recognize you by your voice! You are . . . Petro Vyoon. Where are the rest of the Kozaks?”—exclaimed Bohdan.

— У турецькій тюрмі-вежі в Очакові. Мені Бог допоміг утекти і вас сповістити.

“In the Turkish prison-tower of Ochakiv. With God’s help only I alone managed to escape in order to make known to you our fate.”

(Продовження буде)
(To be continued)